

Právní předpisy a informace významné pro práci škol a školských zařízení

Změny za období září 2015

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.,
specialista na školskou problematiku

SBÍRKA ZÁKONŮ

Zdroj: www.mvcr.cz

Nařízení vlády č. 197/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů

Částka: 81/2015 Sbírký zákonů

Datum účinnosti: 31. 8. 2015

Do soustavy oborů vzdělání se doplňuje obor vzdělání 79-43-K/61 Dvojazyčné gymnázium (obor vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou s platností od školního roku 2016/2017 počínaje 1. ročníkem). Podle přechodného ustanovení se žáci dvojazyčných gymnázií přijatí ke vzdělávání do oboru vzdělání Gymnázium – vybrané předměty v cizím jazyce s kódovým označením 79-41-K/610 v režimu pokusného ověřování podle § 171 odst. 1 školského zákona budou po vydání Rámcového vzdělávacího programu pro dvojazyčná gymnázia nadále vzdělávat v oboru vzdělání 79-41-K/610.

Vyhláška č. 198/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Částka: 81/2015 Sbírký zákonů

Datum účinnosti: 1. 9. 2015

Pro obec s rozšířenou působností Vysoké Mýto je od 1. 9. 2015 je určen diagnostický ústav v Praze 2.

Zákon č. 205/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších

předpisů, zrušuje zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, a zrušují nebo mění některé další zákony

Částka: 83/2015 Sbírký zákonů

Datum účinnosti: 1. 10. 2015

Zásadní změnou zákoníku práce je **navrácení úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání obsažené dočasně v přechodných ustanoveních zákoníku práce zpět do části jedenácté**, ve které je soustředěna právní úprava náhrady škody v pracovněprávních vztazích. Následně dochází k legislativně technickým úpravám v této části zákoníku práce, a to i přizpůsobení některých pojmů dosud používaných v oblasti náhrady škody terminologii nového občanského zákoníku. Uvedené změny byly provedeny zejména v **§ 248 až 269 zákoníku práce**, jejichž **smysl se nezměnil**.

Z části jedenácté zákoníku práce uvádím některá ustanovení Hlavy III Povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody:

- Ustanovení § 271a a 271b jsou doplněna o výslovnou úpravu nároku na náhradu škody i pro zaměstnance, kterým tato škoda vznikne nejen při výkonu práce na základě pracovní smlouvy, ale i při výkonu práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- Do § 271b odst. 6 je doplněn text, který reaguje na prodlužování délky nároku na starobní důchod tak, aby i poškozený, kterému vznikne nárok na starobní důchod později než dovršením věku 65 let, měl nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti za stanovených podmínek i po dovršení tohoto věku.
- Úprava v § 271i spočívá v rozšíření okruhu osob, které mají nárok na jednorázové odškodnění pozůstalých,

o nárok partnera podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.

Nově se § 77 odst. 4 ve společných ustanoveních o dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr shodně **upravují způsoby zrušení závazků z dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti.** Jsou tak upraveny způsoby zrušení dohody o provedení práce, které v zákoníku práce chyběly.

Pro školy je zajímavé, že ustanovení **§ 391 zákoníku práce, které upravuje odpovědnost za škodu v případě žáků a studentů, je ponecháno nadále v přechodných ustanoveních zákoníku práce,** neboť do systematiky pracovníprávní úpravy věcně nepatří. V přechodných ustanoveních bude tato problematika upravena do doby, než bude rozhodnuto o budoucí podobě právní úpravy. Poté bude právní úprava jednotlivých kategorií osob, které nejsou v pracovníprávním vztahu, zapracována buď do zvláštních právních předpisů upravujících problematiku právních poměrů těchto osob, nebo – pokud zvláštní právní předpis postavení kategorií těchto osob neupravuje, bude spadat pod úpravu občanského zákoníku.

Zrušuje se dosud neúčinný zákon o úrazovém pojištění zaměstnanců, zrušují se nebo mění další s tím související zákony.

Vyhláška č. 214/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů

Částka: 89/2015 Sbírky zákonů

Datum účinnosti: 1. 9. 2015

Novela mění dobu trvání didaktického testu z matematiky, a to z 90 minut na 105 minut. Současně novela ruší pravidlo: Před začátkem didaktického testu mají žáci 15 minut na výběr postupu řešení. **Důležitá změna vyhlášky spočívá v doplnění nového § 19a Nahrazující zkouška z cizího jazyka.**

POZNÁMKA REDAKCE

Novele bude věnován článek ve Speciálu pro střední školy č. 6/2015 (vychází v listopadu).

Nařízení vlády č. 233/2015 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Částka: 96/2015 Sbírky zákonů

Datum účinnosti: 1. 1. 2016

Od 1. ledna 2016 se pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin zvýší minimální mzda z 9 200 Kč na 9 900 Kč za měsíc a z 55 Kč na 58,70 Kč za hodinu. V návaznosti na to se valorizují nejnižší úrovně zaručené mzdy. Také se

zvýší sazba minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy při omezeném pracovním uplatnění zaměstnance.

INFORMACE MŠMT

Zdroj: www.msmt.cz

MŠMT určuje konkrétní **termíny konání didaktických testů a písemných prací společné části maturitní zkoušky** v jarním zkušebním období roku 2016 **od 2. května do 11. května 2016.**

MŠMT podává všem žadatelům o přezkoumání výsledku hodnocení jejich didaktického testu konaného v rámci společné části maturitní zkoušky v podzimním zkušebním období 2015 informace o způsobu podávání a vyřizování jejich žádostí.

MŠMT zveřejnilo propozice soutěží a soutěžních přehlídek žáků základních uměleckých škol hudebního a literárního dramatického oboru.

V sekci *Mládež* jsou zveřejněny **upřesňující informace k přihlašování a přijímání do školní družiny nebo školního klubu.**

Ve *Věstníku MŠMT č. 7-8/2015* jsou mimo jiné uvedeny *Kvalifikační a hodnotící standardy profesních kvalifikací* schválených dle zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, vyhlášení soutěží a přehlídek ve školním roce 2015/2016 a informace o udělení schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům za červen a červenec 2015.

MŠMT vydalo *Rámcový vzdělávací program pro dvojjazyčná gymnázia* (RVP DG). V novém oboru vzdělání 79-43-K/61 *Dvojjazyčné gymnázium* se žáci vzdělávají od školního roku 2016/2017 počínaje 1. ročníkem.

INFORMACE MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ

Zdroj: www.mzcr.cz

Zveřejněné „**Nutriční doporučení Ministerstva zdravotnictví ČR ke spotřebnímu koši. Doporučení pro sestavování jídelních lístků ve školních jídelnách. Doporučení pro školní jídelny**“ je vytvořeno v souladu s výživovými normami stanovenými přílohou č. 1 k vyhlášce o školním stravování. Představuje doplňující metodiku k metodice výpočtu výživových norem prostřednictvím spotřebního koše a soubor doporučení, která mají usměrňovat a vést školní jídelny směrem k nutričně vyváženému a pestrému jídelníčku. Doporučení nejsou myšlena direktivně.

INFORMACE ČŠI

Zdroj: www.csicr.cz

ČŠI zveřejnila tematickou zprávu **Vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem** shrnující současný stav vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem v mateřských, základních a středních školách.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV

Zdroj: www.ochrance.cz

V tiskové zprávě z 24. srpna 2015 ombudsmanka uvádí, že více než polovina mateřských škol se v uplynulých třech letech setkala s požadavkem rodičů na speciální dietní stravu pro děti. Nejčastěji dítě potřebovalo bezlepkovou nebo bezlaktózovou stravu, případně rodiče požadovali jinou úpravu stravy zejména s ohledem na potravinové alergie (např. kakao, ořechy, rajčata apod.).

Ombudsmanka upozorňuje, že konkrétně celiakie je z hlediska antidiskriminačního zákona považována za zdravotní postižení a stravování ve školách spadá pod oblast poskytování služeb. **Pokud by školka odmítla připravit dietní stravu a ani by nedovolila rodičům donášku dietní stravy, mohla by se dopustit nepřímé diskriminace v přístupu ke vzdělání z důvodu zdravotního postižení.**

Pokud školka odmítne připravovat speciální dietní jídlo dítěti se zdravotním postižením (např. s nesnášenlivostí lepku apod.), musí k tomu mít objektivní důvody, z nichž bude zřejmé, že by tento požadavek znamenal pro školku nepřiměřené zatížení (například z důvodu kapacity prostor, technického vybavení, personálu).

Mateřská škola v takovém případě nesmí začít na rodiče vyvíjet nátlak, aby dítě docházku do školky ukončilo.

Naopak, je povinností školky hledat a přijmout jiné opatření, zejména umožnit, aby si dítě nosilo z domu vlastní dietní jídlo, které mu školka v době oběda ohřeje. **Pokud by totiž školka odmítla i donášku vlastního jídla, fakticky by úplně znemožnila stravování, což by znamenalo porušení školského zákona a antidiskriminačního zákona.**

PŘIPRAVOVANÁ LEGISLATIVA

Zdroj: <https://apps.odok.cz>

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 274/2009 Sb., o školských zařízeních, v nichž se nejvyšší povolené počty dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek vedených v rejstříku škol a školských zařízení neuvádějí, předložený MŠMT

Podstata navrhované novely spočívá v tom, že školní klub nemá být školským zařízením, u kterého se neuvádí nejvyšší povolený počet dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek. Stávající ustanovení § 1 písm. e) vyhlášky se podle návrhu novely zrušuje. To znamená, že podle navrhované novely se bude v rejstříku škol a školských zařízení uvádět tzv. kapacita školního klubu odpovídající vytvořeným materiálně technickým, prostorovým, personálním a hygienickým podmínkám. Uváděný údaj bude sloužit pro stanovení finančního zabezpečení provozování školního klubu.

Pro školy jsou důležitá přechodná ustanovení návrhu novely: Právní osoba vykonávající činnost školního klubu zapsaného ve školském rejstříku ke dni účinnosti této vyhlášky zahájí řízení o zápis nejvyššího povoleného počtu žáků školního klubu ve školském rejstříku do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Vyhláška má nabýt účinnosti dnem vyhlášení.

II

AKTUALITA

Microsoft EDU Days

Největší akce pro učitele v historii Microsoftu je tady – nepropásněte blížící se Microsoft EDU Days! Přijďte získat nové zkušenosti, nasát zkušenosti dalších českých učitelů či trendy v oblasti vzdělávání. Roadshow proběhne v průběhu října v 8 českých městech a přivítá více než 1000 účastníků. Buďte mezi nimi. Každý účastník si odnese nové zkušenosti a inspiraci, získá slušivé tričko a hodnotný IT dárek.

Registrovat se můžete na www.roadshowproskoly.cz, počet míst je omezen!

Shrnutí změn školského zákona k 1. 9. 2015

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.,
specialista na školskou problematiku

Následující text doplňuje články publikované v časopise *Řízení školy* v číslech 4/2015 až 6/2015 tím, že krátce shrnuje osm změn školského zákona účinných od 1. 9. 2015.

ZMĚNY § 28 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Dvě změny § 28 mají legislativně technický charakter.

V ustanovení § 28 odst. 7 školského zákona se nově stanoví, že na vysvědčeních, výučních listech a diplomech o absolutoriu se vždy uvádí **rodné číslo** fyzické osoby, které byl doklad vydán, bylo-li jí rodné číslo přiděleno. To znamená, že školský zákon již nespojuje uvedení rodného čísla na těchto dokumentech pouze s osobou žáka nebo studenta školy, ale s jakoukoli osobou.

Uvedená změna je spojena s novým § 171 odst. 4 školského zákona, podle kterého bude vysvědčení jako veřejná listina vydáváno také absolventovi zkoušky z grafických disciplín, tedy osobě, která nemusí být žákem školy.

Změna § 28 odst. 8 školského zákona spočívá v tom, že vydávání stejnopisů, opisů vysvědčení, výučních listů a diplomů o absolutoriu již není spojeno se „školou“, ale s „*právníkou osobou vykonávající činnost školy*“ a „*právníkou osobou podle § 171 odst. 4 věty první*“ (tj. právníkou osobou zřizovanou ministerstvem, která bude uskutečňovat zkoušky z grafických disciplín).

PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Ustanovení § 47 odst. 1 školského zákona s účinností od 1. 9. 2015 zakotvuje oprávnění zřídit přípravné třídy základní školy i v případě **církevních škol** (se souhlasem ministerstva), přednostní určení přípravných tříd pro děti s povoleným odkladem povinné školní docházky a zvýšení minimálního počtu dětí v přípravné třídě na 10 dětí.

Pro úplnost je nutné dodat, že pokud byly pro školní rok 2015/2016 zřizovány přípravné třídy, bylo povolováno zřízení přípravných tříd, byla vydávána doporučení k zařazení dítěte do přípravné třídy nebo byly podávány žádosti o zařazení do přípravné třídy, zřizovatelé, školy, školská poradenská zařízení i zákonní zástupci dětí byli povinni tyto změny respektovat již ode dne nabytí platnosti novely školského zákona (tj. od 17. 4. 2015). Tím se zajistil soulad praxe se zákonem od 1. 9. 2015.¹

ZMĚNA § 32 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Změna § 32 odst. 2 školského zákona spočívá v **zákazu reklamy, nabízení k prodeji a prodeji potravin, které jsou v rozporu s výživovými požadavky na zdravou výživu dětí, žáků a studentů**. Požadavky na potraviny, pro které je

¹ Viz Přehled nejdůležitějších změn vyplývajících z novely školského zákona a některých dalších zákonů vyhlášených pod č. 82/2015 Sb. (zpracovala sekce legislativy a práva MŠMT, rozesláno dne 14. května 2015). [online]. [cit. 2015-09-11]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/35210/>.

přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních (resp. potraviny, na které se zákaz vztahuje), však nejsou v současné době vymezeny prováděcí vyhláškou, proto nelze ustanovení § 32 odst. 2 školského zákona realizovat a ve smyslu tohoto ustanovení reklamu, nabízení k prodeji a prodej potravin omezovat.

Ministryně školství Kateřina Valachová sdělila, že pro školní rok 2015/2016 MŠMT vydá ohledně „nezdravých potravin“ pouze doporučení. O uvedené reklamě, nabízení nebo prodeji „nezdravých potravin“ by měli rozhodovat ředitelé škol a školských zařízení.

■ ZMĚNY § 81 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Změna § 81 odst. 6 školského zákona spočívá v možnosti nahrazení jedné ze tří zkoušek profilové části maturitní zkoušky, která má být vykonána z určitého cizího jazyka, výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené **jazykovým certifikátem**. Uvedenou možnost musí stanovit ředitel školy. Totéž může ředitel stanovit za podmínek určených prováděcí vyhláškou pro jednu nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky.

Změna § 81 odst. 11 školského zákona má legislativně technický charakter. Zakotvuje skutečnost, že podmínky pro nahrazení zkoušky profilové části maturitní zkoušky výsledkem standardizované zkoušky doložené jazykovým certifikátem včetně prokazované úrovně znalosti cizího jazyka jsou stanoveny prováděcí vyhláškou.

Prováděcí vyhláška, na kterou se odkazuje školský zákon, je vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou. Novelizovaná „maturitní vyhláška“ s účinností od 1. 9. 2015 upravuje v § 19a podmínky konání „nahrazující zkoušky z cizího jazyka“.

■ ZMĚNA § 171 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

V § 171 školského zákona jsou doplněny tři nové odstavce – **odstavec 4 až 6**. Tím se po čtyřech letech obnovuje možnost složit **státní závěrečnou zkoušku z grafických disciplín**.

Ustanovení § 171 odst. 4 zakotvuje zajištění státní zkoušky z grafických disciplín (psaní na klávesnici, zpracování

textu na počítači, těsnopis a stenotypistika) ministerstvem, prostřednictvím jím zřízené a k tomu pověřené právnické osoby. Dále upravuje základní pravidla přihlašování, konání této zkoušky a úplaty za zkoušku. Podle § 71 odst. 5 školského zákona budou státní zkoušky z grafických disciplín neveřejné. Nové ustanovení § 71 odst. 6 školského zákona upravuje zmocnění ministerstva k vydání prováděcí vyhlášky, která bude upravovat podrobnosti konání státní zkoušky z grafických disciplín.

První zkoušky z grafických disciplín by měly proběhnout již v listopadu 2015.

■ SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Podle § 183 odst. 4 školského zákona s účinností od 1. 9. 2015 **úkoly nadřízeného správního orgánu plní krajský úřad** v případě všech škol (i církevních a soukromých) při rozhodování podle § 165 odst. 2 školského zákona.

■ SHRNU TÍ

- Část změn školského zákona účinných od 1. 9. 2015 má legislativně technický charakter.
- V současné době nelze zákaz reklamy, nabízení k prodeji a prodeje „nezdravých“ potravin ve školách realizovat, protože nebyla vydána prováděcí vyhláška.
- Změny spojené s přípravnými třídami základní školy a realizované ve školním roce 2015/2016 zřizovatelé, školy, školská poradenská zařízení i zákonní zástupci dětí respektují již ode dne nabytí platnosti novely školského zákona (tj. od 17. 4. 2015).
- Možnosti nahradit jednu ze zkoušek profilové části maturitní zkoušky výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z cizího jazyka je již provedena ustanovením § 19a vyhlášky č. 177/2009 Sb., v platném znění.
- Možnost složit státní zkoušky z grafických disciplín bude konkrétněji upravena prováděcí vyhláškou.
- Při rozhodování ve správním řízení podle § 165 odst. 2 školského zákona plní úkoly nadřízeného správního orgánu krajský úřad, a to i v případě škol církevních a soukromých.